

राष्ट्रिय सूचना आयोग द्वारा प्रबर्दन गरेको ब्यबस्थापन सूचना प्रणाली Management Information System (MIS) मार्फत विद्युतीय माध्यम द्वारा सूचना माग गर्ने सहयोगी पुस्तिका (MIS Guide Book)

राष्ट्रिय सूचना आयोग देवीनगर बानेश्वर-१० काठमाडौं नेपाल

नेपालको संबिधान को धारा २७ मा सूचनाको हकलाई मौलिक हकको रुपमा प्रत्याभूत गरीएको छ | संबिधानमा प्रत्येक नागरिकलाई आफ्नो वा सार्बजनिक सरोकारको कुनै पनि बिषयको सूचना माग्ने वा पाउने हक हुनेछ भन्ने व्यवस्था रहेको छ |

संबैधानिक व्यवस्थाको अधिनमा रही सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन २०६४ को दफा ३ मा प्रत्येक नेपाली नागरिकलाई यस ऐनको अधिनमा रही सूचनाको हक हुने तथा सार्बजनिक निकायमा रहेका सूचनामा पहुँच हुनेछ भन्ने व्यवस्था गरीएको छ |

नेपाली नागरिकको सूचनाको हकको संरक्षण, सम्बर्धन र प्रचलन गर्ने कामका लागि एक स्वतन्त्र राष्ट्रिय सूचना आयोगको व्यवस्था गरीएको छ | राष्ट्रिय सूचना आयोगको स्थापना २०६५ बैशाख २२ गते भएको हो | आयोगमा सूचना आयुक्त र दुइजना आयुक्त रहने व्यवस्था छ |

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐनको प्रभावकारी कार्यन्वयनले राज्यका काम कारबाहीलाई लोकतान्त्रिक पद्दति अनुरुप खुल्ला र पारदर्शी बनाइ नागरिक प्रति जवाफदेही र जिम्मेवार बनाउन, सार्बजनिक निकायमा रहेका सार्बजनिक महत्वको सूचनामा आम नागरीकको पहुँचलाई सरल र सहज बनाउन, राज्य र नागरिकको हितमा प्रतिकूल असर पर्ने सम्बेदनशील सूचनाको संरक्षण गर्न र नागरिकको सुसुचित हुने अधिकारलाई संरक्षण र प्रचलन गराउन सहयोग गर्दछ | राष्ट्रिय सूचना आयोगले सूचनाको हकसम्बन्धी संबैधानिक व्यबस्था तथा सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन २०६४ को प्राबधान अनुरुप कार्यान्वयनको अवस्था अनुगमन गर्ने, सार्बजनिक निकायलाई आवस्यक आदेश तथा निर्देशन दिने तथा सूचनाको हक अनुसार पुनराबेदनको सुनुवाई गर्ने काम गर्दै आएको छ | प्रबर्द्धनात्मक कार्य अन्तर्गत नागरीकलाई सूचनाको हकसम्बन्धमा सुसूचित गर्ने तथा सार्बजनिक निकाय सँग सूचना माग गर्न उत्प्रेरित गर्नुको साथै सार्बजनिक निकायलाई सूचनाको प्रबाह नियमित गरी नागरिकको हक सुनिस्चित गर्न सबलीकरण सम्बन्धी कार्यक्रम गर्दै आएको छ | जस अन्तर्गत विद्युतीय माध्यमको प्रयोग गरी सूचना माग गर्न विकास गरेको ब्यबस्थापन सूचना र Management Information System अर्थात MIS प्रणाली पनि एक हो |

इन्टरनेटको माध्यमबाट घरमै बसिबसि सार्वजनिक निकाय सँग नागरिकले आफ्नो आबश्यकता, सार्वजनिक वा व्यक्तिगत चासो र सरोकारको बिषयमा सूचना माग गर्न सकनु हुनेछ | यो प्रणाली मार्फत सूचना माग गर्दा राष्ट्रिय सूचना आयोगले पनि अनुगमन गरीरहने हुनाले सूचना प्राप्त गर्ने सम्भावना बढी हुन्छ र नागरिकले सूचना माग गर्नका लागि पुनराबेदन गरीरहन नपर्ने पनि हुन सक्छ |

यस प्रणालीको माध्यमबाट नेपाली नागरिकले online सूचना माग गर्न र सूचना अधिकारी तथा कार्यालय प्रमुखले सूचना माग कर्ता लाइ सूचना दिन सकनेछन् | सूचना अधिकारी समक्ष माग गरेको आवस्यकता अनुसार तत्कालै र १५ दिन भित्र सूचना नपाएमा यदी प्रणाली प्रयोग गरि कार्यालय प्रमुख समक्ष उजुरी गर्न पनि सकिनेछ | कार्यालय प्रमुख ले पनि ७ दिन भित्र सूचना नदिएमा राष्ट्रिय सूचना आयोगमा पुनरावेदन दिन पनि सकिनेछ | प्रस्तुत online प्रणालीको प्रयोग गरि नेपाल भित्र वा विदेश बाट पनि नेपाली नागरिकले सूचना माग गर्न र प्राप्त गर्न सक्नेछन् |

<u>नागरीकले सूचना माग गर्ने पद्धति</u>

- गुगलक्रोम, मोजिल्ला, ओपेरामिनी, सफारी अथवा कुनै पनि ब्राउजर खोल्नुहोस र ठेगाना <u>www.nic.gov.np</u> टाइप गर्नुहोस ।
- 2. आयोगको वेब साइट <u>www.nic.gov.np</u> को दाहिने पट्टी रहेको Request Information मा जानुहोस र कुन कार्यालय संग सूचना मग्न खोज्नुभको हो त्यो छनोट गर्नुहोस, तेस्तै Description मा तपाइले मग्न खोज्नु भएको सूचना के हो त्यो लेख्नुहोस, कुनै फाइल छ भने त्यो छनोट गरेर पनि राख्न सक्नुहुन्छ Attach मा गएर, आफ्नो केहि सुझाब छ भने Comments मा लेख्न सक्नुहुन्छ | अब Next थिच्नुहोस |
- प्रयोगकर्ताको पुरा नाम राख्नुहोस, आफ्नो लेंग्गीकता छनोट गर्नुहोस, आफ्नो इमेल,फोन, जात राख्नुहोस | अब Next थिच्नुहोस |
- 4. आफ्नो परिचय पत्र को विवरण छनोट गर्नुहोस र परिचय पत्र Upload गर्नुहोस |
- 5. अब तपाईले माग गरेको सूचना सम्बन्धित अफिसले इमेल मार्फत पाउनेछन |
- जब तपाईले Submit मा थिच्नु हुन्छ तब तपाइलाई एउटा Case ID दिईनेछ, यो Case ID सुर**िक्षत राख्नुहोला, तपाइको सुचनाको थप जानकारी** हाम्रो वेब साइट <u>www.nic.gov.np</u>मा गइ Case ID सर्च गरि पाउन सक्नूहुनेछ |
- सूचना अधिकारीले १५ दिन भित्र सूचना नदिएमा, सूचना दिन इन्कार गरेमा, आंशिक वा अपूर्ण वा गलत

सूचना दिएमा वा सूचना नष्ट गरेमा माथि उल्लिखित प्रक्रिया अनुसार पुनः सोहि कार्यालयमा कार्यालय प्रमुख

समक्ष उजुरी दिन सक्नूहुनेछ।सोको लागि त्यहि मुद्दाको details मा क्लिक गर्नुहोस र उजुरीको

a. त्यसैगरी पुनरावेदन गर्नको लागि पुनरावेदन tab मा click गरी पुनरावेदन गर्न सक्नु हुनेछ ।

Complain	t Appeal	Request Log					
आयोग _{©कार्यालय}	आयोग समक्ष पुनरावेदन दिनुहोस ©कार्यालय प्रमुखले दिएको निर्णय प्रति असन्तुष्टि						
सम्बन्धित कागजात पेश गर्नुहोस Choose Files No file chosen							
पेश गर्नुहोस/ बुझाउनुहोस							
क्र.सं.	पुनरावेदनका प्र	कार	बुझाउ	नुभएको मिति	सम्बन्धित कागजात		

<u>सूचना अधिकारी तथा कार्यालय प्रमुखले निवेदन/उजुरी उपर</u> <u>सूचना प्रबाह गर्ने पद्धति</u>

 गुगलक्रोम, मोजिल्ला, ओपेरामिनी, सफारी अथवा कुनै पनि अरु ब्राउजर खोल्नुहोस र www.nic.gov.np ठेगाना टाइप गर्नुहोस | तपाई राष्ट्रिय सूचना आयोगले प्रबर्द्धन गरेको ब्यबस्थापन सूचना प्रणालीको गृह पृष्ठमा प्रवेश गर्नुहुनेछ ।

सूचना व्यवस्थापन प्रणाली					
सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम - (Management Information System) को व सरोकारका विषयमा सूचना माग गर्न	ागरिकको सूचनाको हकको संरक्षण, सम्वर्द्धन र प्रचलन गर्न तथा गराउनका लागि राष्ट्रिय सूचना आयोगले कम्प्यूटर पद्दतिमा आधारित सूचना व्यवस्थापन प्रणाली यवस्था गरेको छ । नेपाली नागरिकले यसको प्रयोग गरी यो System लागू भएका कार्यालयमा सूचना अधिकारी समक्ष आफूलाई चाहिएको व्यक्तिगत वा सार्वजनिक सक्नु हुनेछ । यस प्रणाली मार्फत माग गरिएका सूचना प्रदान गर्नु प्रत्येक सार्वजनिक निकायका सूचना अधिकारी एवम् कार्यालय प्रमुखको कर्तव्य हुनेछ ।				
	Login Email or Usemame Password Forgot Password?				

- 2. त्यसपछि आफ्नो इमेल र पासवर्ड राख्नहोस ।
- अब तपाई सूचना अधिकारीको तल देखाइए अनुसारको होमपेजमा पुग्नु हुनेछ, जहाँ सूचना माग गरीएका विवरणहरु देखिनेछन्।

SearchQ	Reque	Requested Information		In Progress		 Filter 	
🖒 माग/अनुरोध	Case ID	User	Email	Date	Queries	Status	\$
🖒 माग/अनुरोध पठाउनुहोस	2c9d	Santosh Timsina	santosh.timsina@gmail.com	2017.08.07 2 days ago	test	Completed	
 व्याक्तगत विवरण पदाधिकारीहरु 	69ee	Santosh Timsina	santosh.timsina@gmail.com	2017.08.07 2 days ago	Test	Completed	ľ
९ पासवर्ड परिवर्तन गर्नुहोस							
🗭 बाहिर निस्कनुहोस							

i. मागिएको सूचनाको विस्तृत विवरण हेर्नको लागि मुद्दाको अन्तिम column मा रहेको 🔳 मा क्लिक गर्नुहोस । त्यसपछी तपाईले तल दिइए जस्तो विवरण देख्न सक्नुहुन्छ ।

> माग/अनुरोध			
🔿 माग/अनुरोध पठाउनुहोस		Print Request	
🕼 व्यक्तिगत विवरण	Name : Santosh Timsina	Date :09/10/2074	
2 पदाधिकारीहरु	Citizenship No. : 12345		
२, पासवर्ड परिवर्तन गर्नुहोस	Attached File : http://nic.gov.np/uploads/WP_20161007_003.jpg Description :		
 बाहिर निस्कनुहोस 	test Comments : test		
	Reply		
	Choose File No file chosen General		
	Completed	¥	
	पेथा गर्नुहोस/ बुझाउनुहोस		
	Comment Request Log		

 माथिको तस्बिरमा रहेको General button क्लिक गरी सूचनाको category राख्नुहोस अथवा निबेदन कर्ताले पठाएको निबेदनमा सहि क्याटागोरी उल्लेख नगरीएको भए सो category आयोगसंग General मेनुमा क्लिक गरी सिफारिश गर्नुहोस ।

General	•
General	
वर्गीकरणको नाम	
उजुरी सम्बन्धि	
पुनराबेदन सम्बन्धि	
आर्थिक विवरण	
बजेट	

iii. पूर्ण विवरण हेर्न तथा त्यस माग उपर प्रक्रिया आगाडि बढाउन, टिप्पणी, आदेश अथवा प्रिन्ट गर्न परेमा "Detail" 🔳 बाकसमा क्लिक गर्नुहोस ।

iv. प्रत्युत्तर/जवाफको तलको बाकसमा माग गरीएको सूचनाको कारबाहीलाई अगाडि बढाउनुहोस

Completed			*
In Progress			
Classified			
Urgent			
Not Available			
Completed			
Not Related			
Re-Opened			

ν.

यो बक्समा सो उजुरी/निवदेनका सम्बन्धमा के कारबाही गरियो क्लिक गरी उक्त विवरण छान्नुहोस ।

- vi. कुनै विवरण संलग्न गर्नु परेमा सक्नु हुनेछ ।
 - पेश गर्नुहोस/ बुझाउनुहोस
- vii. प्रक्रिया पुरा भए पछि मा क्लिक गर्नु होस । अब सूचना मागकर्ताले सूचना प्राप्त गर्नेछन ।
- पासवर्ड परिवर्तनको लागि पासवर्ड परिवर्तन गर्नुहोस मा क्लिक गर्नुहोस | पासवर्ड परिवर्तन भएपछि सुरक्षितरूपमा राख्नुहोस र सम्झनु होस ।
- प्रयोग सकिएपछि आफ्नो प्रोफाइल सुरक्षाको लागि अनिवार्य रूपमा बाहिर निस्कनको लागि
 बाहिर निस्कनुहोस् बाकसमा क्लिक गर्नुहोस ।
- 7. सूचना अधिकारीले गरेको कामको निरीक्षण कार्यालय प्रमुखले जुनसुकै समयमा गर्न सक्ने छन् ।

 राष्ट्रिय सूचना आयोगले पनि समय समयमा उक्त कार्यको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गरी रहन सक्ने व्यवस्था छ । राष्ट्रिय सूचना आयोगले सूचना अधिकारीको सम्बन्धमा अनुगमन गर्न यही विवरण प्रयोग गर्ने भएकोले यो विवरण चुस्त र अध्यावधिक राख्नुहोला ।

सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (Management Information System) MIS प्रयोग गरी online सूचना माग गर्ने र सूचना दिने तरिका बारे जानकारी राख्नुहोस ।NIC को website माथिल्लो भागमा रहेको MIS बटनमा थिच्नुहोस ।

सूचना माग गर्ने र दिने संस्कृतिको विकास गरौं, सूचना प्रबाह नै सुशासनको आधार हो भन्ने नभुलौ | नागरीक प्रतिको दायित्व पालन गरौं र गराऔँ, पारदर्शिता, उत्तरदायित्व र जवाफदेही बनौं र बनाऔँ ।

राष्ट्रिय सूचना आयोग देवीनगर, बानेश्वर-१०, काठमाडौँ फोन: +९७७-१-४४९६५४४, ४४६४४१२ फ्याक्स: +९७७-१-४४९६५४५ Audio Noticeboard: 1618070782426 website: <u>www.nic.gov.np</u> इमेल : <u>info@nic.gov.np</u>, suchanayog@gmail.com

थप जानकारी चाहिएमा वा प्रश्न सोध्न परेमा इमेल गर्न सक्नु हुनेछ ।